

FANTOMA DE PIATRĂ A MONSTRULUI ACVATIC

Casa în care a crescut avea o cameră obscură, deschisă oricui ar fi vrut s-o folosească. Părinții au făcut fotografii cu mult înainte, dar Denis Olivier nu s-a grăbit să le calce pe urme, preferând să deseneze și să picteze. O făcea ostentativ, ar spune acum, pentru că voia să se exprime altfel decât bătând culoarul ocupat de mama și tatăl său. Din umorile copilului de atunci, artistul de azi a păstrat o mizantropie elegantă: oamenii nu-și au locul în spațiile vaste ale fotografiilor sale. E o mică revanșă pe care o ia artistul, luând distanță de o civilizație ahtiată după profit.

Interviu de: Nicoleta Ardelean

Denis Olivier

- lucrări apărute în Micro-Photo-Vidéo, WebPhotoMag, PhotoArt
- exclusiv printuri de 9 x 9 inchi
- stabilit în Bordeaux, Franța
- site: <http://www.denisolivier.com>, <http://portfolio.povlab.org>

Lumea văzută dintr-un punct

În reduționismul la care recurg artiștii ce lucrează cu suprafețe plane, nu vede o diminuare sau o sărăcire a realității și ne oferă chiar o intuitivă definiție sui generis a viziunii personale artistice: „Cel care lucrează cu limbajul picturii, graficii sau fotografiei, digitală sau clasică, ne restituie universul în 2D, iar această distorsiune reprezintă punctul de vedere plastic al artistului.”

Când a început să studieze canonic artele plastice, fotografii francez Denis Olivier se vedea un creator de scene hiperrealiste, în trei dimensiuni. „Scenele în 3D pornesc de la zero, de la un univers absolut gol și din întuneric, fără urmă de lumină și fără nicio perspectivă. Ești liber să faci ce vrei, dar dacă nu îți stabilești o perspectivă pentru a atribui verosimilitate scenei, privitorul se va simți complet pierdut. Iar asta în cel mai bun caz, dacă nu cumva va crede că ești drogat sau delirezi de-a dreptul. Ca artist în 3D, concepeam spații vaste, cu apă, gheață, ceață, reflexii, lumini și umbre subtile. Am fost

„În condițiile unei reprezentări statice a lumii, se pierd trei dimensiuni, se pierde parfumul, sentimentul temporalității și senzațiile pe care le percepem prin piele, prin ureche. Cu fotografia alb-negru, se mai pierde o informație esențială, culoarea. În consecință, ești mai aproape de sugestie decât de afirmația peremptorie.”

Denis Olivier

întotdeauna fascinat de ținuturile nepopulate, cu o atmosferă bizară, erau locuri care mă făceau să mă simt privilegiat, era ca și cum aș avea o lume numai a mea. Cred că în astfel de momente mă simt ca și cum aș fi singurul om aflat într-o comunicare foarte apropiată cu universul, cu aparatul foto pe post de translator. E absolut fascinant să explorezi, iar în fotografie am găsit mediul pe care îl căutam, o combinație ideală între timpul pe care ți-l cere obținerea

unor rezultate, călătorie, abilități tehnice, reprezentare vizuală”.

Denis Olivier e fericit că i s-au împlinit așteptările legate de apariția unor senzori care funcționează mai bine cu timpi lungi de expunere. Această abordare, în care se simte ca peștele în apă, îi asigură rezultate satisfăcătoare.

Lecturi obligatorii

Nu pretinde că ar fi neapărat original. Sunt

mulți artiști a căror operă l-a influențat într-o măsură semnificativă. Vocea proprie și-a găsit-o frecventându-i pe cei care i-au consolidat sentimentul apartenenței la o comunitate. Primul din acest șir, descoperit când era tânăr, a fost Jean-Loup Sieff, cu imaginile sale întunecate și perspectivele ample. Deși oamenii apar frecvent în fotografiile sale, aceștia par singuri într-un context spațial sau singuri în propria existență. Ansel Adams e un altul, cu

simțul deosebit al peisajului, cu redări subtile care îți dau senzația că te afli chiar acolo. A admirat multe colecții și fotografii care i-au nuanțat viziunile, dar întâlnirea cu lucrările lui Michael Keena, care s-a petrecut pe la sfârșitul lui 2003, a fost literalmente un șoc: „M-am simțit ca și cum cineva vedea întocmai ca și mine, ca și cum mi-ar fi împrumutat creierul ca să poată exprima fidel exact aceleași lucruri despre tăcere, solitudine, despre confruntarea

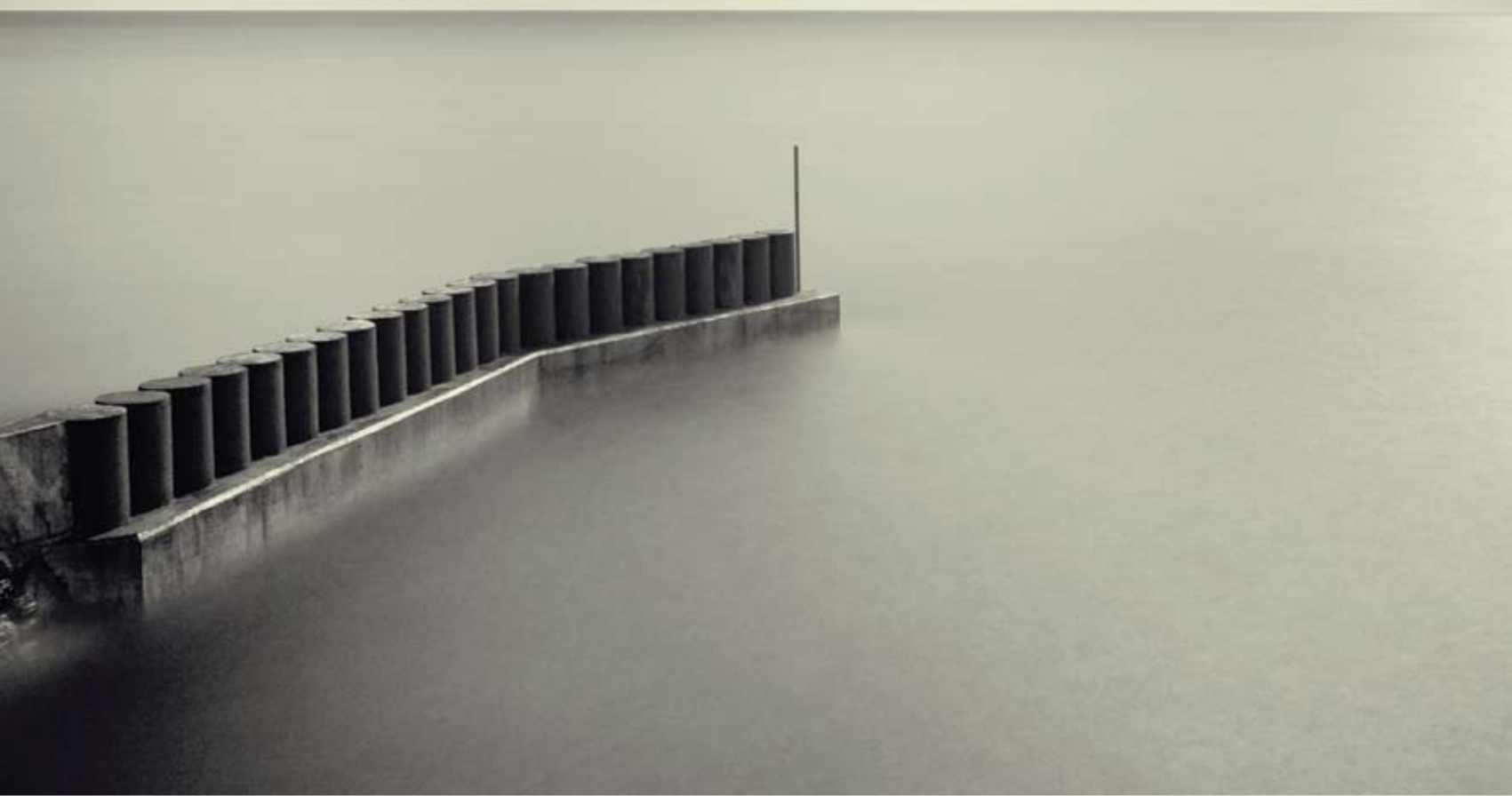
dintre viața umană, timp, construcție și natură”.

Îi mai amintește pe Rolf Horn, Bill Schwab, Gérard Laurenceau, Emmanuelle Correia, Chip Forelli, Pascal Renoux, David Fokos sau Josef Hoflehner, pe care îi simte ca rezonând pe aceeași frecvență, artiști remarcabili cu toții, dar în egală măsură oameni deosebiți, fascinați de natură, univers și animați de sentimente profunde.

Amintiri despre Nessie

L-am inoportunit puțin invitându-l să propună o ierarhie a lucrărilor sale, dar am obținut o poveste pe marginea unei lucrări, făcută lângă un lac păstrat până în mitologia contemporană, o poveste cu un tâlc al ei. „În mod normal, această întrebare o trec pe lista celor prohibite, dar o să vă descriu totuși una, cea făcută pe Loch Ness. Este specială pentru că mi-am imaginat întotdeauna, de mic copil,

că e vorba de un loc inaccesibil, de un tărâm misterios, unde monștrii pot supraviețui tocmai pentru că acolo nu ajunge omul. În fond, e un loc cum nu se poate mai turistic, cu hoteluri, șosele largi străbătute de autocare, oameni mulți care învârt bani. Nu găseam un loc pe care să-l fotografiez, când deodată am observat șirurile acelea de stâlpi izolați. Era greu de ajuns în apropierea lor, trebuia să mă strecor printre copaci și să merg de-a lungul malului. Ploua,

„E contraproductiv să petreci prea mult timp asupra unei singure capturi, așa că e bine să iei o oarecare distanță, pentru a câștiga în obiectivitate.”

Denis Olivier

ghetele mi se umpluseră cu apă, în dreapta eram talonat de caroserii de mașini de mult abandonate, gunoarie - trist de tot. Într-un târziu, cerul s-a degajat și a trebuit să intru în apă, să-mi instalez trepiedul, pregătit pentru o punere lungă și o bună încadrare. Pilonii aceia

scufundați sunt în fond o agresiune împotriva naturii, dar mie îmi evocă rămășițele unui imaginar monstru acvatic. Am făcut o singură expunere și m-am rugat să-mi iasă. Restul e rezultatul interacțiunii dintre lumină și acest loc mitic”.

Din tot ce a văzut în lungile sale incursiuni foto, cel mai mult e atras în continuare de clădirile izolate și tăcute, mai ales dacă oamenii au uitat de ele sau dacă ele sunt pierdute pentru o cauză practică.

Călătorește mult, căutând mai degrabă

„Dacă folosești timpi lungi de expunere, trebuie să te documentezi cu privire la locul și momentul în care vei lucra. Vei avea nevoie de mai mult echipament, rezultatul va depinde de luminozitate, de starea vremii, de cer, de contextul general.”

Denis Olivier

dialogul cu sine, încercând să descopere lumea cu un ochi proaspăt. Dacă privești prea mult același lucru, nu-i mai dai atenția cuvenită. Din acest motiv, creația îi e alimentată de senzațiile și experiențele noi, de perspectivele inedite.

„E daltonist!”

Invitat să-și prezinte crezul plastic privind fotografia, se declară o natură esențialmente vizuală, creația fiindu-i inspirată de ceea ce

„În fotografie am găsit mediul pe care îl căutam. Este combinația ideală între timpul necesar pentru atingerea unor rezultate, călătorie, abilități tehnice, reprezentare vizuală.” Denis Olivier

vede. Acest stimul poate atrage pasul spre un proiect ulterior. „Când văd un loc sau trăiesc o experiență artistică anume, poate fi chiar lucrarea altui fotograf, încerc să aflu sau să-

mi dau seama cum a fost executată. Alteori, vin cu propria interpretare, dacă subiectul îl găsesc interesant. În general, un proiect mi se insinuează încet în minte, ajung să vizualizez

mental imaginile finale, încerc să determin locurile și tehnicile prin care să le obțin. Dacă faci fotografie cu timpi lungi de expunere, trebuie să te documentezi puțin cu privire la

„Văzând lucrările lui Michael Keena, pe la sfârșitul lui 2003, am trăit literalmente un șoc. M-am simțit ca și cum cineva vedea întocmai ca și mine, ca și cum mi-ar fi împrumutat creierul ca să poată exprima fidel exact aceleași lucruri despre tăcere, solitudine, despre confruntarea dintre viața umană, timp, construcție și natură.” Denis Olivier

locul și momentul în care vei lucra, deoarece ai nevoie de mai mult echipament, în primul rând de un trepied de mari dimensiuni, care să preia vibrațiile și mișcările vântului. De asemenea, rezultatul depinde de luminozitate, de starea vremii, de fazele lunii, de starea oceanului, cer, în fine, de contextul general”.

Seriile de imagini din portofoliul său sunt toate alb-negru. Legat de acestea, cel mai mult l-a amuzat o explicație mintoasă, după care ar

practica acest gen întrucât ar fi daltonist. „În condițiile unei reprezentări statice a lumii, se pierd trei dimensiuni, se pierde parfumul, sentimentul temporalității și senzațiile pe care le percepem prin piele, prin ureche. Cu fotografia alb-negru, se mai pierde o informație esențială, culoarea. În consecință, ești mai aproape de sugestie decât de afirmația peremptorie. În plus, o paletă elegantă de griuri oferă suficient spațiu pentru imaginație”.

Nimic nou sub soare

Timp de 12 ani, a lucrat numai cu film, încercând să-și pună la punct o modalitate proprie de procesare a filmului. În final, a reușit să parcurgă întregul proces, până la imprimare, proces pe care l-a prezentat complet pe site-ul său. Acum lucrează cu aparate digitale: „Pentru a aborda materialul brut, am nevoie de software grafic. Procesul e aproape identic cu cel reclamat de un film negativ: trebuie să operez asupra luminozității unor zone, pentru a obține tonurile pe care le vreau. Ca și un negativ, materialul captat de senzorul foto poate fi abordat în mai multe direcții, cu puțin talent creativ. Pentru ca rezultatul final să fie într-adevăr unic și personal, trebuie să iei anumite decizii de natură estetică. Aceste opțiuni îți pot lua câteva minute sau câteva ore.”

Tușa de nostalgic se resimte și în tendința de a lucra uneori cu instrumente datate: montează obiective vechi pe aparate digitale de ultimă oră, iar rezultatele le apreciază ca deosebite.

Referitor la operarea cu film clasic, are o viziune... ecologică: „Uneori revin asupra materialului mai vechi, după ce îl las deoparte câteva zile, și-l finalizez corectând unele elemente. E contraproductiv să petreci prea mult timp asupra unei singure capturi, așa că e bine să iei oarecare distanță, pentru a câștiga în obiectivitate. Uneori mi se face dor de filmul de celuloid și de hârtia din baia de revelator, dar trebuie să recunosc că procesul de prelucrare și imprimare digitală generează rezultate cu adevărat minunate, uneori superioare celor de pe film, cel puțin așa văd eu lucrurile. Singurul regret se leagă de expunerile lungi, unde zgomotul de imagine poate fi foarte supărător și trebuie să fii foarte atent cu viteza de expunere. Oricum, tehnologia senzorilor CMOS se ameliorează încontinuu și sper că viitorul ne va aduce soluții ideale.

O altă chestiune ține de faptul că imprimarea prin procedee chimice reclamă multă apă de înaltă puritate; am avut întotdeauna mari rezerve față de risipirea acestui prețios lichid.”

PC-ul este o scurtătură pe care face exact ceea ce făcea înainte în camera obscură: ajustează densitatea, contrastul, iluminarea etc. Se declară stăpân pe tehnicile de obținere a unor efecte speciale, dar nu e defel interesat să le folosească.

Cu privire la afinitatea pentru mărci, serii, clase de instrumente foto, găsește obositor să le înșire. Pentru că e interpelat de multă lume, le-a trecut pe toate pe website-ul propriu, iar „piața oferă oricum o sumedenie de aparate foto, obiective, trepiede și filme, așa că orice persoană interesată de fotografie își poate încropi un arsenal personal de instrumente”.

„În condițiile unei reprezentări statice a lumii, se pierde trei dimensiuni, se pierde parfumul, sentimentul temporalității și senzațiile pe care le percepem prin piele, prin ureche. Cu fotografia alb-negru, se mai pierde o informație esențială, culoarea. În consecință, ești mai aproape de sugestie decât de afirmația peremptorie.” Denis Olivier

Cu fotografia căreia i-a întors spatele înadins în copilărie, s-a întâlnit inevitabil, de data asta, pe lista disciplinelor obligatorii la școala de arte. Denis Olivier a continuat să se țină de fotografie

ca de o iubită capricioasă. A lăsat-o deoparte 13 ani, pentru a o frecventa asiduu din martie anul trecut: „Cred că viziunea de maturitate le conferă mai multă forță fotografiilor mele și

le pot interpreta mai bine înainte de a le arăta lumii, așa că selecția e mai precisă. Din punct de vedere tehnic, nu a apărut nimic nou. Lumina rămâne lumină”.